

Intersekse Personen beschermen in Europa

Een toolkit for beleidsmakers en wetgevers

Dan Christian Ghattas

CHECKLIST

Gefinancierd door
de Europese Unie

English original version was published by:

This publication has been produced with the financial support of the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020. The contents of this publication are the sole responsibility of ILGA-Europe and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

CHECKLIST - INDEX

1. DE FYSIEKE INTEGRITEIT VAN INTERSEKSE PERSONEN BESCHERMEN	4
2. INTERSEKSE PERSONEN BESCHERMEN TEGEN DISCRIMINATIE OP ALLE VLAKKEN	5
3. GEZONHEID	5
4. ONDERWIJS	6
5. HAATMISDRIJVEN EN AANZETTEN TOT HAAT	7
6. REGISTRATIE VAN HET GESLACHT BIJ DE GEBOORTE	7
7. WETTELIJKE GESLACHTSERKENNING	8
8. TOEGANG TOT JUSTITIE EN RECHTSMIDDELEN	8
9. GEGEVENSVERZAMELING : HIATEN IN ONDERZOEK AANPAKKEN	8
10. FINANCIERING - DUURZAAMHEID CREËREN	9

1. De FYSIEKE INTEGRITEIT van Intersekse Personen beschermen

Om het recht op gezondheid, op zelfbeschikking en op fysieke integriteit van intersekse personen te waarborgen zouden landen en regio's wetten moeten maken die uitdrukkelijk

- alle onomkeerbare en niet-spoedeisende chirurgische of andere behandelingen verbieden, tenzij de betrokken intersekse persoon zelf hiertoe ongedwongen en volledige consent heeft gegeven
- een adekwate strafmaat invoeren voor medici die eendere welke onomkeerbare, niet-spoedeisende chirurgische en/of andere ingrepen uitvoeren die uitgesteld hadden kunnen worden
- een onafhankelijke werkgroep oprichten die bestaat uit gelijke vertegenwoordiging van mensenrechtenexperts, intersekse ervaringsdeskundigen, psycho-sociale experts en medische experts om behandelingsprotocollen te beoordelen en te herzien
- het op punt stellen van het recht op expertgevoelige¹ therapie door zorgverleners die expliciet werden opgeleid in het werken met intersekse personen
- de bewaarperiode voor medische gegevens verlengen tot ten minste 40 jaar
- de verjaartermijn voor chirurgische of andere ingrepen tot ten minste 20 jaar verlengen en indien nodig deze verjaartermijn opschorten tot de betrokken persoon de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt
- chirurgische of andere omkeerbare of onomkeerbare ingrepen op een mature minderjarige toestaan als die mature minderjarige persoonlijk en volledige toestemming geeft
 - roep de aanwezigheid van een derde onafhankelijke partij in het leven om het proces om de consent principes te garanderen mee te begeleiden
- de wettelijke verplichting voor medische professionals in het leven roepen om:
 - het individu uitgebreid te informeren over de behandeling, inclusief andere mogelijke medische opties, en over de risico's en mogelijke lange termijn gevolgen en effecten, dit alles gebaseerd op de meest actuele medische informatie
 - gedetailleerde notulen over de consultaties bezorgen aan de patient en diens ouder(s) of wettelijke voogd(en)
- een einde maken aan de terugbetaling van Intersekse Genitale Mutilatie door het openbare en private gezondheidssysteem
- verzekeren dat reglementering en praktijken in publieke en private sectoren de nationale beschermings- en anti-discriminatie wetgeving en bepalingen niet omzeilen

¹ In de tekst van de Maltese wet van 2015 verwijst "expertgevoelig" tegelijkertijd naar expliciete expertise gekoppeld aan gevoeligheid door middel van op maat gemaakte onderwijsprogramma's.

2. Intersekse Personen beschermen tegen Discriminatie op Alle VLAKKEN

- neem "geslachtskenmerken" als een beschermingsgrond in alle bestaande en toekomstige anti-discriminatie wetgeving en bepalingen op evenals in wetgeving en bepalingen betreffende haatmisdrijven en aanzetten tot haat. Het beginsel "geslachtskenmerken" zou:
 - uitdrukkelijk moeten worden opgenomen in alle bepalingen en wetgeving met betrekking tot gelijke behandeling en anti-discriminatie
 - uitdrukkelijke bescherming garanderen op het vlak van werkgelegenheid, toegang tot goederen en diensten, waaronder huisvesting, en op het vlak van op vooroordelen gemotiveerd geweld
 - uitdrukkelijke bescherming garanderen tegen discriminatie op het vlak van sociale bescherming, sociale zekerheid en gezondheidszorg inbegrepen, en van sociale voordelen en lidmaatschap van en betrokkenheid in arbeiders- of bediendenorganisaties
 - garanderen dat de verjaartermijnen rekening houden met de duurtijd die een slachtoffer van discriminatie nodig heeft om van discriminatie te herstellen
- bewerkstellig uitgebreide bewustmakingsverhogende maatregelen bij het algemene publiek
- installeer verplichte op mensenrechten gebaseerde opleiding over intersekse en intersekse kwesties voor professionals die werken in het domein van:
 - gezondheid met inbegrip van dokters, vroedvrouwen, psychologen en allen actief in de gezondheidszorg (bvb. onthaalpersoneel)
 - geestelijke gezondheidszorg en erkende psychotherapeuten
 - onderwijs
 - ordehandhaving
 - ouderenzorg
 - leraren, sociaal werkers, school psychologen en personeel in scholen
 - vakbonden en arbeidsraden
 - geneeskundige officieren en bedrijfsartsen

3. GEZONHEID

In te voeren:

- het recht om behandeling te krijgen gebaseerd op de lichamelijke behoeften van het individu en die niet wordt beperkt door de geslachtsaanduiding in hun officiële documenten
- het recht op levenslange terugbetaling, geregeld door het nationale ziektekostenverzekeringsstelsel, van alle medicatie die nodig is als gevolg van chirurgische en/of andere ingrepen op de geslachtskenmerken van een persoon
- het recht op terugbetaling voor alle behandelingen zonder beperking omwille van de geslachtsaanduiding in iemands documenten
- het recht op therapie en steun voor alle betrokken personen en hun families
- het recht op reconstructive behandeling voor alle overlevenden van Intersekse Genitale Mutilatie (IGM)
- het recht van toegang tot medische gegevens

Maatregelen nemen om:

- psycho-sociale en lotgenotensteun voor intersekse personen en hun te families verzekeren
- het inrichten van professionele intersekse lotgenoten therapie (bvb. lotgenotensteun via hiertoe opgeleide ervaringswerkers-/deskundigen)
- neem intersekse en intersekse kwesties op in alle medische curricula en curricula in het domein van gezondheidszorg
- neem positieve en empowerende informatie over het bestaan van intersekse personen op in voorlichtingsmateriaal voor toekomstige ouders

4. ONDERWIJS

Belangrijke aanvullende maatregelen om intersekse leerlingen te beschermen omvatten:

- support systemen oprichten voor kwetsbare leerlingen die expliciet intersekse leerlingen en hun noden omvatten
- opzetten van gedesaggregeerde data verzameling over pestgedrag in de schoolomgeving
- het opzetten van monitoring en evaluatie instrumenten en maatstaven voor inclusiviteit op school
- het bestaan van intersekse personen en van meer dan twee biologische geslachten op een positieve en empowerende manier in school curricula, handboeken en leermiddelen opnemen
- scholenbeleid opstellen die
 - o uitdrukkelijk intersekse leerlingen/leerlingen met een variatie in geslachtskenmerken beschermt
 - o basisinformatie over intersekse leerlingen bevat
 - o uitdrukkelijk het recht van alle leerlingen respecteert om hun genderidentiteit en -expressie en hun geslachtskenmerken openlijk te bespreken en te uiten
 - o uitdrukkelijk beledigend taalgebruik opneemt bij het bestrijden van pestgedrag
 - o betrekking heeft op gedragingen die plaatsvinden in de school, in de schoolomgeving, op schoolse activiteiten evenals op het gebruik van elektronische technologie en elektronische communicatie die plaatsvindt in de school, in de schoolomgeving, bij schoolse activiteiten, op schoolcomputers, netwerken, fora en mailinglijsten
 - o laagdrempelige psychologische en sociale support mechanismes voor intersekse leerlingen faciliteert
 - o uitdrukkelijk het recht van intersekse leerlingen invoert om, op verzoek, gebruik te kunnen maken van specifieke regelingen betreffende aan gender specifieke voorzieningen zoals toiletten en kleedkamers
 - o de scholen aanzet om faciliteiten te voorzien bestemd voor gebruik door één persoon tegelijk en toegankelijk voor alle leerlingen ongeacht hun geslacht, en om dergelijke eenpersoons faciliteiten te voorzien in geval van renovatie of (bij)bouwen

- aan alle leerlingen toelaat deel te nemen aan lessen lichamelijke opvoeding en sportactiviteiten, met inbegrip van competitiesport, op een manier die overeenstemt met hun genderidentiteit
- scholen stimuleert om alle genderspecifieke faciliteiten, activiteiten, regels, beleid en gebruiken te evalueren om er zo voor te zorgen dat ze voldoen aan de vereisten voor gelijke behandeling
- schoolpersoneel uitdrukkelijk verplicht de naam en voornaamwoord(en) die een leerling zelf verkiest te gebruiken, ongeacht of deze al dan niet werden gewijzigd in officiële documenten
- de verplichting van de school bevestigt of vastlegt om de officiële gegevens van een leerling te wijzigen ter duiding van een wettelijke naam- of geslachtsverandering bij ontvangst van documentatie dat een dergelijke verandering is toegestaan

5. HAATMISDRIJVEN EN AANZETTEN TOT HAAT

Ter bestrijding van alle uitingsvormen die potentieel haat en discriminatie van intersekse personen kan doen ontstaan, verspreiden of promoten is het belangrijk om:

- "geslachtskenmerken" als beschermingsgrond op te nemen in bestaande wetgeving en bepalingen rond het aanzetten tot haat en haatmisdrijven
- interseksefobisch taalgebruik in de media, inclusief het Internet te verbieden
- intersekse personen toe te voegen als kwetsbare groep in bepalingen en maatregelen met betrekking tot de rechten, de steun en de bescherming van slachtoffers van misdrijven
- interseksefobisch aanzetten tot haat en haatmisdrijven te monitoren
- beschermingsmaatregelen om interseksefobisch aanzetten tot haat en haatmisdrijven te voorkomen te creëren en te evalueren
- bestaande maatregelen betreffende intersekse inclusie te evalueren

6. REGISTRATIE VAN HET GESLACHT BIJ DE GEBOORTE

Zolang het geslacht wordt geregistreerd bij de geboorte zouden landen en regio's ervoor moeten zorgen dat de bestaande sekse- en geslachtsdiversiteit weerspiegeld wordt in de beschikbare opties om het geslacht van het kind te registreren. Landen en regio's zouden

- wettelijk en nog voordat het kind geboren is ouders de informatie moeten verstrekken over de wettelijke opties om hun kind te registreren
- drie (mannelijk, vrouwelijk, non-binair of equivalent) of meer geslachtsaanduidingen mogelijk moeten maken als men een kind wil registreren en dit zonder medische verklaring of diagnose
- genderneutrale namen toe moeten laten (zonder bepaling voor een aanvullende genderspecifieke naam)
- genderneutrale familienamen toe moeten laten

- het mogelijk moeten maken om de geslachtsaanduiding op de geboorteakte uit te stellen tot het kind matuur genoeg is om deel te nemen in het beslissingsproces
- geboorteaktes zonder geslachtsaanduiding mogelijk moeten maken
- ouders en wettelijke vertegenwoordigers toe moeten laten een M, F, X te kiezen voor een kinderpaspoort wanneer het kind werd geregistreerd als non-binair (of equivalent), niet gespecificeerd of zonder geslachtsaanduiding (blanco veld of geregistreerd als "niet gespecificeerd")

7. WETTELIJKE GESLACHTSERKENNING

Gelieve de uitgebreide toolkit en checklist "Wettelijke Geslachtserkenning in Europa" gepubliceerd door Transgender Europe te raadplegen.²

8. TOEGANG TOT JUSTITIE EN RECHTSMIDDELEN

De Verklaring van Malta van 2013, die de gezamenlijke eisen van de internationale intersekse gemeenschap bevatten, roept landen en regio's op om:

- te erkennen dat medicalisering en stigmatisering van intersekse personen resulteert in aanzienlijk trauma en mentale gezondheidsproblemen
- te zorgen voor voldoende erkenning voor het leed en onrecht dat intersekse personen in het verleden is aangedaan
- te zorgen voor adequate rechtsmiddelen, herstel, toegang tot justitie en het recht op de waarheid

9. GEGEVENSVERZAMELING : hiaten in onderzoek aanpakken

Er zijn een aantal parameters die, wanneer ze in aanmerking worden genomen, de bruikbaarheid van onderzoeksresultaten over intersekse personen bewezen hebben te verhogen en de ontwikkeling van gerichte onderzoeksbenaderingen hebben geholpen

- Onderzoek naar intersekse moet vragen naar de ervaringen, niet naar identiteit
- Intersekse personen moeten niet worden onderzocht als een subgroep van LGBTI maar als een onafhankelijk deel van de populatie; scheiding van data is primordiaal
- Werk samen met organisaties die geleid worden door intersekse personen en support groepen die worden geleid door intersekse personen
- Overleg met intersekse activisten en organisaties bij het ontwikkelen van vragenlijsten EN bij de analyse en contextualiseren van de data

² <https://tgeu.org/wp-content/uploads/2017/02/Toolkit16LR.pdf>

10. FINANCIERING - duurzaamheid creëren

Landen en regio's zouden :

- werk die door intersekse personen geleid wordt moeten financieren
- in flexibele en stabiele financiering van intersekse organisaties en groepen moeten voorzien
- voldoende financiering moeten voorzien voor betaald personeel
- in anti-trauma en burnout preventie moeten investeren
- in organisatieversterking van intersekse organisaties en groepen moeten investeren
- intersekse activisten moeten ondersteunen om communities te bouwen en op nationaal niveau te kunnen werken
- financieringsinstanties en aanverwanten moeten opleiden in intersekse issues
- de beperkingen voor intersekse groepen om financiering te vinden of te bekomen moeten wegwerken
- in opleidingsprojecten door intersekse personen die gericht zijn naar medische en andere professionals moeten investeren
- in steungroepen voor lotgenoten, bij voorkeur in die groepen die werken vanuit een depathologiserende en mensenrechten perspectief, moeten investeren